

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

ŞAHİN ALPAY BAŞVURUSU (3)

(Başvuru Numarası: 2018/10327)

Karar Tarihi: 3/12/2020

R.G. Tarih ve Sayı: 7/1/2021-31357

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Muammer TOPAL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Yusuf Enes KAYA
Başvurucu : Şahin ALPAY
Vekili : Av. Aynur TUNCEL YAZGAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Anayasa Mahkemesinin tutukluluk hâlinin sona erdirilmesi suretiyle ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin kararı üzerine derece mahkemesince konutu terk etmeme şeklinde adli kontrol tedbirine karar verilmesi nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 16/4/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.
6. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formları ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu; 15 Temmuz 2016 gecesi yaşanan darbe teşebbüsü sonrasında, bu teşebbüsün arkasındaki yapılanma olduğu belirtilen Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet

Yapılanmasının (FETÖ/PDY) medyadaki örgütlenmesine yönelik olarak yürütülen bir soruşturma kapsamında 27/7/2016 tarihinde gözaltına alınmış ve İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30/7/2016 tarihli kararıyla silahlı terör örgütüne üye olma suçundan tutuklanmıştır.

9. Başvurucu; tutuklamanın hukuki olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, gazetecilik faaliyeti ve ifade özgürlüğü kapsamındaki eylemlerin tutuklamaya konu edilmesi nedeniyle de ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddiasıyla 8/9/2016 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

10. Bireysel başvurunun incelendiği süre içinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca 10/4/2017 tarihinde düzenlenen iddianame ile başvurunun anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme, Türkiye Büyük Millet Meclisini (TBMM) ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme ve silahlı terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme suçlarını işlediğinden bahisle cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 24/4/2017 tarihinde iddianamenin kabulüne karar vermiş ve E.2017/112 sayılı dosya üzerinden kovuşturma aşaması başlamıştır.

11. Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu 11/1/2018 tarihinde başvuru tarafından yapılan bireysel başvuruyu karara bağlamıştır. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar vermiştir (*Şahin Alpay* [GK], B. No: 2016/16092, 11/1/2018, §§ 111, 147).

12. Anayasa Mahkemesi, başvurunun tutuklamanın hukuki olmadığı iddiasına ilişkin olarak Anayasa'nın 19. maddesi uyarınca tutuklamanın ön koşulu olan suçun işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunup bulunmadığını değerlendirmiş ve somut olayda suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin soruşturma mercilerince yeterince ortaya konulmadığı sonucuna varmıştır. Anayasa Mahkemesi, başvurunun ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verirken de esas olarak tutuklamanın hukuki olmadığı iddiası kapsamındaki tespitlere dayanmıştır.

13. Anayasa Mahkemesi 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesi uyarınca kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile ifade ve basın özgürlüklerinin ihlalinin ortadan kaldırılması için kararın bir örneğinin başvurunun yargılandığı İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş ve -karşıoylar dışında- gerekçeli karar aynı gün Anayasa Mahkemesinin internet sitesinde erişime açılmıştır. Ayrıca karşıoyların tamamlanması sonrası karar 19/1/2018 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

14. Anayasa Mahkemesinin kararın hüküm bölümünü göndermesi ve başvurunun Anayasa Mahkemesinin bu kararına dayanarak tahliyesine karar verilmesini talep etmesi üzerine başvurunun tutukluluk durumunu inceleyen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 11/1/2018 tarihinde, gerekçeli ihlal kararının Resmî Gazete'de yayımlanmadığı veya kendilerine tebliğ edilmediği gerekçesiyle tahliye talebinin reddine ve tutukluluk hâlinin devamına karar vermiştir. Başvurunun anılan karara yönelik itirazı İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesince 15/1/2018 tarihinde reddedilmiştir.

15. Başvurucu, Anayasa Mahkemesinin internet sitesinde yayımlanmış olan gerekçeli kararını da sunarak İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinden yeniden tahliye talebinde bulunmuştur. Mahkeme 12/1/2018 tarihinde başvurucunun tutukluluk hâline ilişkin herhangi bir karar verilmesine yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucu, anılan karara itiraz etmiş; İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesince 23/1/2018 tarihinde itiraza ilişkin yeniden karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir.

16. Başvurucu 1/2/2018 tarihinde, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararının uygulanmadığı iddiasıyla bireysel başvuruda bulunmuştur.

17. Anayasa Mahkemesi 2018/3007 sayılı bireysel başvuruda (*Şahin Alpay (2)* [GK], 2018/3007, 15/3/2018) başvurucu hakkındaki kararda tespit ettiği ihlalin ve sonuçlarının derece mahkemelerince ortadan kaldırılmadığını, suç işlediğine dair kuvvetli belirti bulunmaması nedeniyle verilen ihlal kararına rağmen başvurucunun tutukluluğunun sonlandırılmamış olmasının Anayasa'nın 19. maddesinde yer alan güvencelere aykırı olduğunu belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

18. Anayasa Mahkemesi ayrıca kararın bir örneğinin başvurucunun tutukluluk hâlinin sona erdirilmesi suretiyle ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Başvurucu da 16/3/2018 tarihinde salıverilme istemiyle İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine başvurmuştur.

19. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 16/3/2018 tarihinde başvurucunun yurt dışına çıkamama ve konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirine tabi tutularak tahliyesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Sanık vekili tarafından Mahkememizin 2018/39 D.İş sayılı kararına yönelik olarak Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı bireysel başvuru neticesinde T.C. Anayasa Mahkemesi 15/3/2018 tarih ve 2018/3007 başvuru numaralı kararı ile başvurucu Şahin Alpay hakkında verdiği gerekçeli kararda; kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna, Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine, kararın bir örneğinin başvurucunun tutukluluk halinin sona erdirilmesi suretiyle ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne (2017/112 E.) gönderilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Dosyanın incelenmesinde; Mahkememizin 12/1/2018 tarih ve 2018/39 D.İş sayılı kararı ile Anayasa Mahkemesi'nin 11/1/2018 tarih ve 2016/16092 başvuru numaralı kararının dikkate alınması yasal olarak mümkün bulunmadığından söz konusu karara istinaden tutuklu sanık Şahin ALPAY'ın tutukluluk hâline ilişkin herhangi bir karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş ise de Anayasa Mahkemesi'nin 15/3/2018 tarih ve 2018/3007 başvuru numaralı kararı ile bu kez Mahkememizin iş bu kararına yönelik olarak Anayasanın 19. Maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar vermekle birlikte kararın gerekçesinde Mahkememiz dosyasının esası ve delil durumu ile ilgili değerlendirmeden çok kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlali noktasında ve Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcı olduğu noktası üzerinde durmuş olduğu, Mahkememizce de Anayasa Mahkemesi kararlarının bu yönden bağlayıcı olduğu hususunda şüphe olmaması nedeniyle, T.C. Anayasasının 153 ve 6216 sayılı yasanın 66/1 maddesi gereğince Mahkememizin 2017/112 Esas sayısında tutuklu Şahin Alpay'ın tutukluluğunun sona erdirilmesine karar verilmiştir.

...

silahlı terör örgütüne üye olma, anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme, Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs etme suçlarından Mahkememizin 2017/112 Esas sayılı dosyasında tutuklu sanık Şahin Alpay hakkında Anayasa Mahkemesi'nin 15/3/2018 tarih ve 2018/3007 başvuru sayılı kararı ile 'kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine, kararın bir örneğinin başvuruçunun tutukluluk halinin sona erdirilmesi suretiyle ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için istanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine' karar verildiğinden sanık Şahin Alpay'ın Anayasa Mahkemesi Kanununun 66/1 maddesi gereğince tahliyesine,

Tahliyesine karar verilen sanık başka suçtan tutuklu ya da hükümlü değil ise bulunduğu yer cezaevine müzekkere yazılmasına,

Tahliyesine karar verilen sanığın CMK nun 109/3-a maddesi uyarınca 'yurt dışına çıkamamak' şeklinde adli kontrol tedbirine tabi tutulmasına,

Tahliyesine karar verilen sanığın CMK nun 109/3-j maddesi uyarınca 'konutu terk etmemek' şeklinde adli kontrol tedbirine tabi tutulmasına... [karar verildi.]"

20. Başvurucu 22/3/2018 tarihinde bu karara itiraz etmiştir. İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi 6/4/2018 tarihinde itirazın reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin 16/3/2018 tarih ve 2018/133 D.İş sayılı kararı ile hakkında 109/3-a maddesi gereğince yurt dışına çıkışının yasaklanması ve 109/3-j maddesi gereğince konutu terk etmemek adli kontrol tedbirleri verilen sanık Şahin Alpay müdafileri [nin] itirazlarının ayrı ayrı reddine... [karar verildi.]"

21. Başvurucu bu kararı 10/4/2018 tarihinde öğrenmiştir.

22. Başvurucu 16/4/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

23. 5/4/2018 tarihli duruşmada başvuruçunun konutu terk etmeme şeklinde uygulanan adli kontrolün kaldırılması talebinin mevcut delil durumu, başvuru hakkında istenen cezaların alt ve üst sınırları dikkate alınarak reddine karar verilmiştir.

24. 5/4/2018 tarihli duruşmada Savcılık, esas hakkındaki mütalaasını sunmuştur. Savcılık mütalaasında başvuruçuyla ilgili olarak;

- Başvurucuya ait bilgisayarlarda yapılan incelemelerde "*17 Aralık Raporu*" isimli bir word belgesinin bulunduğu, bu belgede dönemin savcıları tarafından yapılan 17-25 Aralık soruşturmalarına ait fezlekelerinin olduğu,

- Başvuruçunun bilgisayarından ele geçirilen "*Sayın Fetullah Gülen Hoca Efendi*" isimli word belgesinde başvuruçunun örgüt lideri Fetullah Gülen'in kardeşi Hasbi Gülen'in ölümü nedeniyle başsağlığı dileklerini içeren bir taziye mesajının olduğu, "*Gülen'e Sorular*" isimli word belgesinde ise sanığın Fetullah Gülen'e evrim teorisi ile İslam inancının bağdaşıp bağdaşmayacağını sorduğu, "*Okullar Ek*" isimli word belgesinde Fetullahçı okul ve üniversitelere ait bir listenin bulunduğu,

- "*Zamanda Son Gün*" isimli word belgesinde başvuruçunun Zaman gazetesine 4/3/2016 tarihinde el konulması olayındaki izlenimlerini, aynı binada bulunan M.T. N.I., A.T.A., B.K., M.K., B.K. gibi isimlerle dayanışma içinde olduğunu anlattığı hatta dışarıda insanların biriktiğini gören sanıklardan A.B.nin kalabalığa hitaben yapmış olduğu konuşmada Hükûmetteki eski arkadaşlarını uyararak "*Aklınızı başınıza toplayın.*" şeklindeki sözlerini beğendiğini notlarına eklediği,

- "*Hizmet Hareketi*" başlıklı word belgesinde yazarının Şahin Alpay olduğu etiket bilgisine göre anlaşılan yazıya göre sanığın 24/1/2012 tarihinde Gazeteci ve Yazarlar Vakfı toplantısında örgüt lideri Fetullah Gülen'e politik ve dinî açıdan pek çok övgü dolu sözler söylediği hatta örgütün yargı ve bürokrasi içerisinde gizli bir yapılanmada bulunduğuna ilişkin bilgilerin de gerçeği yansıtmadığını iddia ettiği,

- 2/3/2017 ibareli word belgesinin incelenmesi neticesinde başvuruçunun 12/10/2015 tarihinde Dijitürk müşteri hizmetlerine bir faks geçtiği, faksta "*8/10/2015 tarihi itibarıyla hizmetleriniz arasında olan Samanyolu Haber, Mehtap TV, Bugün TV ve diğer dört adet TV kanalının platformunuzdan çıkarıldığını öğrendim.*" diyerek bu nedenle üyeliğinin sonlandırılmasını istediği,

- "*Hizmetin Kıymeti Bilinmiyor*" isimli PDF dosyasının incelenmesi neticesinde başvuruçunun A.P. isimli bir gazeteciyle 31/10/2015 tarihinde röportaj yaptığı, röportajda Hükûmetin 17-25 Aralık soruşturmasını örtbas etmeye çalıştığını, Balyoz ve Ergenekon isimli yargılamaları engellediğini, paralel yapı iddiasının tamamen bir safsata olduğunu, terör örgütü olduğu iddiasının ise kuyruklu bir yalan olduğunu söylediği, konuşmasında bu yapıya karşı başlatılan yasal soruşturmaları Amerika'daki McCarthy dönemi soruşturmalarına benzettiği, bu soruşturmaların cadı avına dönüştüğünü, Zaman gazetesinin Türkiye'deki özgür basının kalesi olduğunu iddia ettiği,

- Başvuruçunun 15 Temmuz darbe girişiminden önce E.K. ve M.A. isimli kişilerle katıldığı bir televizyon programında "*İddianamede Fetullahçı terör örgütü oldukları gerekçesiyle... ya hu Allah aşkına hangi terör ne olmuş, ne şiddet uygulanmış, Fetullah Gülen'in şiddetle ne alakası var, ulan siz kimi kandırabilirsiniz. Fetullah Gülen dünyanın en barışçıl din insanı, İslam dünyasının en barışçıl din adamı, siz kim oluyorsunuz, Fetullah Gülen'e terörist diyecek kadar kim oluyorsunuz siz, utanın be.*" şeklinde beyanlarda bulunduğu,

- Başvuruçunun kendisine ait sosyal medya hesabından yapmış olduğu paylaşımlarda FETÖ üyesi olduğu iddiasıyla on dört öğretmenin gözaltına alınmasına ilişkin işlemi "*Nefret operasyonunda zulüm bitmiyor*" şeklinde haberleştiren Özgür Düşünce isimli haber sitesinin söz konusu haberini 13/7/2016 tarihinde paylaştığı, aynı minvalde "*Polise intikam davaları bir bir çöküyor*" haberini 11/7/2016 tarihinde paylaştığı, Timetürk isimli haber sitesinde 7/2/2015 tarihinde yayımlanan "*Cemaatin Bankası Olur mu?*" başlıklı yazısında cemaate yönelik algı yaratmada Erdoğan'ın başını çektiği, Kemalist vesayetinin de aynen buna uyduğunu belirttiği, Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) iktidarının bu yapıya karşı cadı avı sürdürdüğünü iddia ettiği,

- Başvuruçunun 8/1/2015 tarihinde Zaman gazetesinde yayımlanan yazısında 17-25 Aralık operasyonlarını kastederek bu operasyonların sadece yolsuzluk tarafının doğru olduğunu, Hükûmete yönelik bir darbe amacı taşımadığını söylediği,

- Başvurucunun 29/10/2015 tarihinde Zaman gazetesinde yayımlanan yazısında FETÖ'nün güdümündeki İpek Koza Holdingine kayyım atanmasını eleştirdiği, Erdoğan Hükûmetinin artık demokrasiye saygısının kalmadığını, sulh ceza hâkimliklerinin ise tek parti dönemindeki istiklal mahkemelerini ya da Yassıada yargılamalarını hatırlattığını söylediği,

- Başvurucunun 16/12/2014 tarihinde Zaman gazetesinde yayımlanan yazısında FETÖ/PDY üyesi olan E.D ve H.K. ile örgütün güdümündeki televizyon kanalında yayımlanan bazı dizilerin yapımcı ve yönetmenlerine yönelik soruşturma ile Ergenekon ve Balyoz kumpaslarında görev almış emniyet müdür ve polislerine yönelik operasyonları kastederek bunların ciddiyetsiz soruşturmalar olduğunu, gözdağı vermek amacıyla yapıldığını, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasında bahsi geçen paralel devletin safsatadan ibaret olduğunu iddia ettiği,

- Başvurucunun 18/12/2014 tarihinde yayımlanan yazısında Erdoğan'ın Türkiye'yi tek parti yönetimine götürmeye çalıştığını, toplumu kutuplaştırdığını, Hükûmete yönelik ağır rüşvet ve yolsuzluk iddialarını örtbas ettiğini, Avrupa Birliği hedefinin kaybolduğunu söylediği,

- Başvurucunun 20/10/2014 tarihinde Zaman gazetesinde yayımlanan yazısında örgütün güdümündeki Zaman gazetesi ve Samanyolu Yayın Grubunun FETÖ/PDY'nin sözcüsü olmayıp özgür basın kuruluşları olduğunu iddia ettiği, Ergenekon ve Balyoz soruşturmalarının askerî vesayet düzenini çökertmesi gibi tek adam yönetiminin de böyle bir mücadele sonucunda sonunun geleceğini söylediği,

- Başvurucunun 10/2/2015 tarihli "*Cemaatin Polisi Olur mu?*" başlıklı yazısında Fetullahçı polislere yönelik operasyonların bir cadı avına dönüştüğünü iddia ettiği,

- Başvurucunun 29/1/2015 tarihinde yayımlanan yazısında "*Hizmet okulları Türkiye'nin iftar edeceği kurumlardır.*" şeklinde yorumda bulduktan sonra FETÖ/PDY'nin güdümünde olan bu okullara yönelik nefret söyleminden utanç duyduğunu söylediği,

- Başvurucunun 17 Aralık operasyonunun sonrasında Zaman gazetesinde 21/12/2013 tarihinde yayımlanan "*Din Savaşımı*" isimli yazısında, 28/12/2013 tarihinde yayımlanan "*Erdoğan ile Batı Arasında*" isimli yazısında, 8/2/2014 tarihinde yayımlanan "*Evet Suç da Ceza da Şahsidir*" isimli yazısında, 29/3/2014 tarihinde yayımlanan "*Çıkar Yol Erdoğan'sız Hükümet*" isimli yazısında 17-25 Aralık soruşturmalarının yolsuzluk kisvesi altında örgüt lideri Fetullah Gülen tarafından verilen talimat doğrultusunda bu örgüte mensup polis ve yargı mensuplarıyla Hükûmeti devirmek amacıyla yapıldığını bildiği hâlde bu soruşturmaların hukuka uygun şekilde yapılan soruşturmalar olduğu izlenimini yaratmaya çalıştığı belirtilmiştir.

25. 11/5/2018 tarihli duruşmada konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına, başvurunun pazar günleri 08.00-22.00 saatleri arasında ikametgâhına en yakın karakola imza atması şeklindeki adli kontrol tedbirine tabi tutulmasına karar verilmiştir.

26. 6/7/2018 tarihinde İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesince başvuruçunun silahlı terör örgütüne üye olma suçundan 8 yıl 9 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına, anayasal düzeni değiştirmeye teşebbüs etme suçundan beraatine, yurt dışına çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirinin devamına, imza atma şeklinde uygulanan adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına karar verilmiştir.

27. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesi 25/6/2019 tarihli kararı ile silahlı terör örgütüne üye olma suçundan verilen mahkûmiyet hükmüne karşı yapılan istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir.

28. Bu karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulmuştur. Yargıtay 16. Ceza Dairesi 24/9/2020 tarihinde başvuru hakkında verilen mahkûmiyet hükmünün bozulmasına karar vermiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

29. İlgili ulusal ve uluslararası hukuk için bkz. *Şahin Alpay (2)*, §§ 22-30; *Esra Özkan Özakça* [GK], B. No: 2017/32052, 8/10/2020, §§ 36-52.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

30. Mahkemenin 3/12/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü

A. Başvuruçunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

31. Başvuruçucu; ikinci ihlal kararı sonrasında hakkında adli kontrol kararı verilmesinin ihlal kararının icra edilmediği anlamına geldiğini, bu durumun mahkemeye erişim hakkının içini boşalttığını, bireysel başvuru usulünün anlamsız hâle gelmesine yol açtığını belirterek Anayasa'nın 36., 40. ve 153. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvuruçucu; Anayasa Mahkemesinin verdiği ikinci ihlal kararının da uygulanmaması nedeniyle derece mahkemelerinin kendisine karşı kötü niyetli ve keyfi hareket ettiğini, bu durumun Anayasa'nın 14. maddesindeki hakların kötüye kullanılması yasağına ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 18. maddesine aykırı olduğunu da ileri sürmüştür.

32. Başvuruçucu; hakkında uygulanan tedbirin uygulandığı koşullar ve etkileri itibarıyla asgari eşiği aştığını, kolluğun denetim için belirsiz zamanlarda evine geldiğini, bu durumun ne kadar devam edeceğini bilmediğini, hastalığı nedeniyle hastaneye giderek tetkiklerden geçmesi gerektiğini ancak adli kontrol nedeniyle izin almak gibi birçok bürokratik işlemle karşılaşmak zorunda kalacağını, evinden dışarı çıkamaması nedeniyle temiz hava almak, spor yapmak imkânlarının kısıtlandığını belirterek kötü muamele yasağının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Ayrıca hakkında uygulanan adli kontrol tedbiri nedeniyle özgürlükten yoksun bırakılma hâlinin, dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ihlalinin devam ettiğini, adli kontrol tedbirinin ilgili ve yeterli gerekçe sunulmadan verildiğini, adli kontrol tedbirinin süresinin belli olmadığını ve resen denetime tabi olmadığını, adli kontrol tedbirinin sağlık durumu ile uyumlu ve ölçülü olmadığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Son olarak Anayasa Mahkemesinin ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin kararının uygulanmaması nedeniyle ihlalin devam ettiğini belirterek ifade ve basın özgürlüklerinin de ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

33. Bakanlık görüşünde; koruma tedbirinin tatbik edildiği anda hukuki kesinlik ölçüsünde bir haklılık değil görünüşte bir haklılık içerdiğinin kabul edilmesi gerektiği, henüz hukuki kesinliğin sağlanmadığı koşullarda öngörülen bir amaca ulaşmak bakımından birden fazla tedbirden hangisinin daha elverişli olduğuna karar vermek bakımından ilk derece mahkemelerinin daha etkin olduğu belirtilmiştir. Bakanlık, başvurucuya isnat edilen suçların kanunlarda öngörülen cezasının ağırlığı dikkate alındığında başvurucunun yargı sürecine katılımını sağlamak için tutuklama tedbirine göre daha hafif olan söz konusu tedbire hükmedilmesinin derece mahkemelerinin geniş takdir payı da düşünüldüğünde söz konusu tedbirin elverişli ve gerekli bir tedbir olmadığı söylenemeyeceği kanaatindedir.

34. Bakanlık ayrıca konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin yaklaşık altmış gün boyunca uygulandığını, adli kontrol tedbirinin süresi gözetildiğinde yargılamanın süratle gerçekleştirilmesi ve maddi gerçeğin ortaya çıkmasını temin etmek amacıyla başvurucuya olağan dışı ve aşırı bir külfet yüklenmediğini belirtmiştir. Son olarak Ağır Ceza Mahkemesinin Anayasa Mahkemesinin kararıyla uyumlu olarak başvurucunun tahliyesine karar verdiğini, Ağır Ceza Mahkemesinin verdiği adli kontrol kararının tutuklamadan farklı ve tutuklamaya alternatif bir koruma tedbiri olması gözönüne alındığında derece mahkemelerince Anayasa Mahkemesi kararının kasıtlı olarak uygulanmadığı ve derece mahkemelerinin kötü niyetle hareket ettiğine ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olduğunu vurgulamıştır.

35. Başvurucu; Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru dilekçesindeki benzer açıklamalarının yanı sıra kuvvetli belirtinin olmadığı yerde görünüşte haklılık tezinin ileri sürülmeyeceğini, yasal koşulları oluşmadan adli kontrol tedbirine başvurulmasının sanık olmaktan kaynaklanan bir katlanma yükümlülüğü olduğunun da söylenemeyeceğini, adli kontrol ve devamına ilişkin kararların 74 yaşında ve sağlık sorunları olan bir kişi için ağır ve aşırı olduğunu, başvurunun açıkça dayanaktan yoksunluk gerekçesiyle reddedilmesinin hakkaniyete aykırı olacağını belirtmiştir.

B. Değerlendirme

1. Genel ilkeler

36. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre herkes, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden Sözleşme ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrasında Anayasa Mahkemesine bu başvuruları karara bağlama yetki ve görevi verilmiştir.

37. Anılan yetki ve görev kapsamında Anayasa Mahkemesi, Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanında bulunan temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddiasıyla yapılan bireysel başvuruları incelemek ve karara bağlamak durumundadır. Anayasa Mahkemesi bireysel başvurulara ilişkin incelemelerinde 6216 sayılı Kanun'un 49. maddesinin (6) numaralı fıkrası uyarınca "*bir temel hakkın ihlal edilip edilmediğine*" ve "*bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağına*" karar vermektedir (*Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, § 50).

38. Anayasa Mahkemesince bir temel hak ve özgürlüğün ihlal edildiğine karar verildikten sonra bu kararın gereğinin yerine getirilmesi Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruları karara bağlama yetki ve görevi verilmesinin zorunlu bir sonucudur. İlgili Anayasa değişikliğinin gerekçesi dikkate alındığında Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru

yolunun açılmasının amaçlarından birinin de temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddiaları yönünden iç hukukta etkili bir başvuru yolu oluşturulması ve böylelikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) Türkiye aleyhine yapılan başvuruların azaltılması olduğu anlaşılmaktadır. Nihai ve bağlayıcı karar verilemeyen bir başvuru yolunun etkili olduğu söylenemez. Nitekim AİHM, *Hasan Uzun/Türkiye* (B. No: 10755/13, 30/4/2013) kararında Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun kendisine başvuru yapılmadan önce tüketilmesi gereken bir iç hukuk yolu olduğu sonucuna varırken Anayasa'nın 153. maddesinin altıncı fıkrasına atıfla Anayasa Mahkemesi kararlarının bütün gerçek ve tüzel kişiler ile devlet organlarını bağlayıcı olmasını da dikkate almıştır (*Şahin Alpay (2)*, § 67).

39. Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bir ihlal kararının gereklerinin yerine getirilmemesi daha önce verilen ihlalin devam ettiği anlamına gelir. Bu bakımdan Anayasa Mahkemesinin ihlal kararının gereklerinin yerine getirilmediğine ilişkin iddiaları incelemek de bireysel başvuruları incelemeye yetkili olan Anayasa Mahkemesinin görev alanına girer. Aksinin kabulü, Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı içinde yer alan temel hak ve özgürlüklerin bireysel başvuru yolu ile etkili bir şekilde korunmasını öngören Anayasa hükümleri ile bağdaşmaz. Ancak Anayasa Mahkemesince yapılacak bu inceleme, olayların baştan itibaren yeniden değerlendirilmesi şeklinde değil Anayasa Mahkemesi tarafından verilen ihlal kararının gereklerinin yerine getirilip getirilmediği ile ilgili sınırlı bir inceleme olacaktır (*Aliğül Alkaya ve diğeri (2)*, § 52).

40. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasında; bireysel başvuruların esas incelemesi sonunda başvuru yolunun ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verileceği, ihlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin bireysel başvurular kapsamındaki yetki ve görevi, hakkın ihlal edilip edilmediğinin tespitiyle sınırlı olmayıp tespit edilen ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesini de kapsamaktadır (*Şahin Alpay (2)*, § 56).

41. Bununla birlikte 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilmeden idari eylem ve işlem niteliğinde karar verilemez. Anayasa Mahkemesi ihlalin ve sonuçlarının nasıl giderileceğine hükmederken idarenin veya yargısal makamların ya da yasama organının yerine geçerek işlem tesis edemez. Anayasa Mahkemesi, ihlalin ve sonuçlarının nasıl giderileceğine hükmederek gerekli işlemlerin tesis edilmesi için kararı ilgili mercilere gönderir (*Şahin Alpay (2)*, § 57).

42. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesi, kural olarak ihlalin ve sonuçlarının nasıl ve hangi araçlarla ortadan kaldırılacağı hususunda ilgili mercilere takdir yetkisi bırakır (*Savaş Çetinkaya*, B. No: 2012/1303, 21/11/2013, § 67). İlgili merci, ihlal kararının niteliğini dikkate alarak bu ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için gerekenleri yapar. Bazı durumlarda Anayasa Mahkemesi somut olayın özelliklerini dikkate alarak ihlalin ve sonuçlarının nasıl ve hangi araçlarla ortadan kaldırılacağına dair ilkeleri belirleyebilir (*Bizim FM Radyo Yayıncılığı ve Reklamcılık A.Ş.* [GK], B. No: 2014/11028, 18/10/2017, §§ 71, 72). Böyle bir durumda ilgili mercilerin anılan ilkeler doğrultusunda hareket etmesi gerekir. İstisnai kimi durumlarda ise tespit edilen ihlalin niteliği, ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması bakımından ilgili mercilerin önünde tek bir seçenek bırakabilir. Bu hâlde Anayasa Mahkemesi ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için alınması gereken tedbiri açıkça gösterir ve ilgili merci bu tedbiri alır (*Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım*, B. No: 2013/711, 3/4/2014, § 82).

43. Diğer taraftan bireysel başvuru kapsamında bir temel hak ve hürriyetin ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural, mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanması zorunludur. Bunun için ise öncelikle devam eden ihlalin durdurulması, ihlale konu kararın veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle ihlalin sonuçlarının şeklen değil gerçek anlamda ortadan kaldırılması gerekir (*Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), § 56).

44. Genel ilkeler için ayrıca bkz. *Şahin Alpay* (2), §§ 39-70.

2. İlkelerin olaya uygulanması

45. Somut olayda Anayasa Mahkemesinin verdiği ikinci ihlal kararı sonrasında derece mahkemelerince başvuru konusunun tutukluluk durumu sonlandırılmış ancak başvuru konusunun konutu terk etmeme adli kontrol tedbirine tabi tutulmasına karar verilmiştir. Bu durumda ilk olarak konutu terk etmeme tedbirinin kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına müdahale teşkil edip etmediğinin belirlenmesi gerekmektedir.

46. Anayasa Mahkemesi *Esra Özkan Özakça* kararında konutu terk etmeme adli kontrol tedbirini kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı bağlamında incelemiştir. Bu kapsamda ilk olarak kişilerin fiziki hareket özgürlüklerini sınırlandıran bir tedbirin Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına mı yoksa Anayasa'nın 23. maddesinde düzenlenmiş olan seyahat özgürlüğüne mi müdahale teşkil ettiği belirlenirken önemli olan hususun sınırlamanın niteliği veya esası değil derecesi ve yoğunluğu olduğu vurgulanmıştır. Anayasa Mahkemesine göre bunun tespitinde tedbirin türü, süresi, uygulanış şekli, gündelik hayatın denetiminin boyutu gibi faktörler önem taşımaktadır. Bu çerçevede yapılan değerlendirmede konutu terk etmemenin kişilerin fiziksel özgürlük alanını yalnızca ikamet ettiği konutun içi ile sınırlandıran, elektronik kelepçe takılmak suretiyle infazı söz konusu olabilen ve -kaldırılıncaya kadar- gün boyunca kesintisiz olarak devam ettirilen, uyulmadığında ise şüpheli veya sanık hakkında tutuklama tedbirinin uygulanmasına neden olabilen bir adli kontrol tedbiri olduğunun altı çizilmiştir. Anayasa Mahkemesi; anılan tedbirin bu niteliği, uygulanış şekli ve özellikleri itibarıyla hareket serbestisi üzerindeki sınırlayıcı etkisinin derece ve yoğunluk olarak seyahat özgürlüğüne göre oldukça ileri bir boyutta olduğu, dolayısıyla kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına müdahale teşkil ettiği sonucuna varmıştır (*Esra Özkan Özakça*, §§ 73-77).

47. Konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukukiliğine ilişkin yapılacak incelemeye esas tutulacak ölçütler de Anayasa Mahkemesince belirlenmiştir. Anılan tedbirin tutuklamaya alternatif bir adli kontrol tedbiri olması dikkate alındığında -tıpkı tutuklama tedbirinde olduğu gibi- kanun tarafından öngörülme, kuvvetli suç belirtisinin bulunması, Anayasa'da öngörülen sınırlama sebeplerinin mevcut olması ve ölçülülük ilkesine uygunluk kriterleri yönünden incelemeye tabi tutulacağı ifade edilmiştir (*Esra Özkan Özakça*, §§ 78-84).

48. Anayasa'nın 19. maddesinin üçüncü fıkrasına göre tutuklama ancak *suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler* bakımından mümkündür. Konutu terk etmeme de tutuklama yerine uygulanan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına müdahale teşkil eden bir adli

kontrol tedbirini olarak düzenlenmiş bulunduğundan kişiler hakkında bu tedbirin uygulanmasının ön koşulu -tıpkı tutuklamada olduğu gibi- kişinin suçluluğu hakkında kuvvetli belirtinin bulunmasıdır. Bunun için suçlamanın kuvvetli sayılabilecek inandırıcı delillerle desteklenmesi gerekir (*Esra Özkan Özakça*, § 79). Nitekim 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 109. maddesi gereğince de adli kontrole karar verilebilmesi için tutuklamanın koşullarının bulunması gerekir.

49. Anayasa Mahkemesi başvuru hakkındaki ilk ihlal kararında Anayasa'nın 19. maddesinde tutuklamanın ön koşulu olarak düzenlenen suç işlendiğine dair *kuvvetli belirtinin* soruşturma makamlarınca yeterince ortaya konulmadığı tespitinde bulunmuştur (*Şahin Alpay*, §§ 93-101).

50. Anayasa Mahkemesi başvuru hakkındaki ikinci ihlal kararında ise ihlalin ne şekilde sona erdirilmesi gerektiği hususunda açık belirlemelerde bulunmuştur. Buna göre tutuklama tedbirinin uygulanmasında kuvvetli suç belirtisinin mevcut olmaması nedeniyle kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verildiği durumlarda derece mahkemelerinin -ön koşulunun bulunmadığı tespit edilen- tutukluluğu sona erdirmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde ihlal ve sonuçların ortadan kaldırılmamış olur. Bununla birlikte daha önce tutuklama gerekçesi olarak gösterilmeyen, dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında değerlendirilmemiş olan yeni olgularla suç işlendiğine dair *kuvvetli belirtinin* ortaya konulabildiği oldukça istisnai durumlarda da ihlal kararının gereklerinin yerine getirildiği kabul edilebilir. Ancak derece mahkemelerinin bu husustaki takdir aralığının ilk tutuklamaya göre oldukça sınırlıdır ve böyle bir durumda *kuvvetli belirtinin* yeni olgularla ortaya konulup konulmadığı yönündeki nihai değerlendirme Anayasa Mahkemesine aittir. Anılan kararda; ilk ihlal kararı sonrasında derece mahkemelerince başvuru tutukluluk durumunun sonlandırılmadığı, yukarıda belirtilen istisnai hâlin varlığının da ortaya konulmadığı vurgulanmıştır (*Şahin Alpay (2)*, §§ 82, 83).

51. Somut olayda başvuru hakkındaki ikinci ihlal karardan sonra başvuru tahliyesine karar verilmiş olmakla birlikte konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirine hükmedilerek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik müdahaleye devam edilmiştir. Bu bağlamda anılan tedbirin uygulanmasına hükmedilirken derece mahkemesinin kuvvetli suç belirtisi yönünden Anayasa Mahkemesinin ilk ihlal kararında değerlendirmeye tabi tuttuğu olguların dışında yeni bazı deliller bulunduğu yönünde bir gerekçesi bulunmamaktadır. Esasen başvuru hakkında konutu terk etmeme tedbirinin uygulanmasına ve buna yönelik itirazın reddine dair kararlarda kuvvetli suç belirtisiyle ilgili herhangi bir değerlendirilmeye yer verilmemiştir.

52. Öte yandan başvuru hakkında konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin uygulanmasına başlanmasından yaklaşık yirmi gün sonra 5/4/2018 tarihli duruşmada Savcılık tarafından sunulan esas hakkındaki mütalaada -Anayasa Mahkemesinin ilk ihlal kararında değerlendirilmemiş olan- yeni delillere değinilmiştir. Buna karşılık başvuru hakkında konutu terk etmeme tedbirinin uygulanmasına karar verilirken derece mahkemelerince anılan olgu ve delillerin kuvvetli suç belirtisi olarak kabul edildiği yönünde bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu durumda Anayasa Mahkemesinin ikinci ihlal kararlarından sonra derece mahkemelerince konutu terk etmeme adli kontrol tedbirine hükmedilirken de suç işlendiğine dair *kuvvetli belirtinin* yeni olgularla ortaya konulduğunu söylemek mümkün değildir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesince Savcılığın esas hakkındaki mütalaasında açıklanan yeni deliller yönünden kuvvetli suç belirtisi bağlamında ayrıca bir inceleme yapılmasını gerektiren bir durum bulunmamaktadır.

53. Somut olayda başvuru hakkında uygulanan konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin ön koşulu olan kuvvetli suç belirtisinin ortaya konulması şartı yerine getirilememiştir. Başvuru hakkında kuvvetli belirtinin varlığı ortaya konulmadan verilen ve başvuru özgürlükten yoksun bırakılması durumunu devam ettiren adli kontrol tedbirine başvurulması başvuru hakkındaki kararlarda tespit edilen ihlalin ve sonuçlarının derece mahkemelerince ortadan kaldırılmadığı anlamına gelmektedir. Zira bireysel başvuru kapsamında bir temel hak ve hürriyetin ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanması gerekir. Oysa somut olayda başvuru özgürlükten yoksun bırakılma hâli devam etmiş, ihlalden önceki duruma yani başvuru hareket serbestisinin maddi olarak sınırlandırılmadığı bir hâle dönüş sağlanmamıştır.

54. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin başvuru hakkındaki kararda tespit ettiği ihlalin ve sonuçlarının derece mahkemelerince ortadan kaldırılmadığı sonucuna varılmıştır.

55. Bu itibarla suç işlediğine dair kuvvetli belirtinin bulunmaması nedeniyle verilen ihlal kararına rağmen başvuru özgürlükten yoksun bırakılmasının sonlandırılmamış olması Anayasa'nın 19. maddesinde yer alan güvencelere aykırıdır. Bu nedenle başvuru kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

56. Öte yandan başvurunun özünün suç işlendiğine dair kuvvetli belirtinin bulunmaması nedeniyle verilen ihlal kararına rağmen özgürlükten yoksun bırakılma hâlinin sonlandırılmamasına ilişkin olduğu dikkate alınarak başvuru özgürlükten yoksun bırakılma hâlinin devam ettirilmesi suretiyle- diğer bazı temel hak ve özgürlüklerinin de ihlal edildiği iddiaları ayrıca incelenmemiştir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

57. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvuru hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

"(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

58. Başvuru, 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

59. Başvuru, bireysel başvuruda bulunduktan sonra İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesince 11/5/2018 tarihinde başvuru hakkındaki konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına ve başvuru ikametene en yakın karakola imza atması şeklinde adli kontrol tedbirine tabi tutulmasına karar verilmiştir. Dolayısıyla başvuru

şikâyet ettiği konutu terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbiri sona ermiştir. Bu durumda tazminat dışında ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gereken bir hususun bulunmadığı anlaşılmaktadır.

60. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkına yönelik müdahale nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 20.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

61. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

A. Kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucuya net 20.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 294,70 harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin bilgi için İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2017/112) GÖNDERİLMESİNE,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 3/12/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ